

بسمه تعالی

نظام‌نامه گروه‌های تخصصی سازمان استان

۱- مقدمه

نظام‌نامه گروه‌های تخصصی در سال ۱۳۸۳ تدوین و در سال ۱۳۸۴ شرح وظایف آن بازنگری و تکمیل شد. در سال ۱۳۸۷ طبق نظر اکثریت سازمان استان‌ها، چگونگی انتخاب هیأت رئیسه آن اصلاح شد که در تاریخ ۱۳۸۷/۴/۶ به تصویب شورای مرکزی رسید.

این نظام‌نامه به موجب ماده ۱۷ قانون نظام مهندسی معدن و مواد ۷۰، ۷۱ و ۷۲ آیین‌نامه اجرایی آن تدوین شده و با توجه به بند ۲۹ از ماده ۶۶ آیین‌نامه اجرایی، بطور هماهنگ در تمام سازمان استان‌ها قابل اجرا است. معانی و مفاهیم عبارت‌ها و واژه‌های به کار رفته در این نظام‌نامه طبق آیین‌نامه اجرایی قانون نظام مهندسی معدن است.

۲- سازمان گروه‌های تخصصی

۱-۲- در هر سازمان استان برای هر یک از رشته‌های اصلی شامل معدن، زمین‌شناسی، نقشه‌برداری و متالورژی استخراجی، که تعداد اعضای آن بیش از ۵ نفر باشد، گروه تخصصی تشکیل می‌شود.

تبصره- هر یک از رشته‌های مرتبط نیز که مورد پذیرش سازمان قرار گیرد، می‌توانند به موجب تصمیمات کلی سازمان و پس از تصویب هیأت مدیره سازمان استان با حفظ شرایط این نظام‌نامه، گروه تخصصی تشکیل دهند.

۲-۲- هر گروه تخصصی دارای یک هیأت رئیسه است که نمایندگی گروه تخصصی آن رشته را در امور مربوط به عهده خواهد داشت. هیأت رئیسه برای رشته‌هایی که تا ۳۰ نفر عضو دارند، از ۳ نفر عضو اصلی و یک نفر عضو علی‌البدل و برای رشته‌های با تعداد اعضای بیشتر، از ۵ نفر عضو اصلی و ۲ نفر عضو علی‌البدل تشکیل می‌شود.

تبصره- تعداد اعضای سازمان در هر رشته در تاریخ شروع به کار هیأت مدیره هر دوره، ملاک تعیین تعداد اعضای هیأت رئیسه است و در صورت تغییرات اعضای رشته در طول مدت ۳ سال بعدی، تعداد اعضای هیأت رئیسه بدون تغییر باقی می‌ماند.

۳-۲- هیأت مدیره هر دوره سازمان استان موظف است حداکثر سه ماه پس از تاریخ شروع به کار خود، هیأت رئیسه گروه‌های تخصصی را تشکیل دهد.

۴-۲- شرایط عضویت در هیأت رئیسه گروه تخصصی به شرح زیر تعیین می‌شود:

- دارا بودن مدرک تحصیلی حداقل کارشناسی در همان رشته تخصصی مورد نظر.

- دارا بودن پروانه اشتغال معتبر.

- دارا بودن شرایط مندرج در ماده ۱۱ قانون، که شرایط فوق جایگزین بند پ آن می‌شود.

۵-۲- طبق مفاد ماده ۷۲ آیین‌نامه اجرایی، در رشته‌هایی که حداقل یک نفر عضو در هیأت مدیره دارند، لازم است یک نفر از اعضای هیأت مدیره سازمان استان در رشته مربوط، به انتخاب هیأت مدیره به‌عنوان عضو هیأت رئیسه گروه تخصصی تعیین شود.

۶-۲- برای انتخاب هیأت رئیسه هر گروه تخصصی، هیأت مدیره از بین اعضای مجرب و برجسته آن گروه، که دارای شرایط مندرج در بند ۲-۴ باشند، به تعداد حداقل ۲ برابر تعداد مورد نیاز انتخاب و از آنان دعوت می‌کند تا از بین خود افراد مورد نیاز را (با در نظر گرفتن بند ۲-۵) انتخاب و به هیأت مدیره معرفی کنند. پس از تأیید انتخاب افراد هیأت رئیسه گروه تخصصی توسط هیأت مدیره، احکام آنان توسط رئیس سازمان استان صادر و امضا می‌شود.

تبصره- چنانچه تعداد اعضای واجد شرایط و متمایل به عضویت در هیأت رئیسه گروه تخصصی، به حداقل ۲ برابر تعداد مورد نیاز نرسد، هیأت رئیسه گروه تخصصی تشکیل نمی‌شود. اما در هر زمان که به این تعداد برسد، لازم است هیأت مدیره برای تشکیل آن اقدام کند.

۲-۷- مدت عضویت اعضای هیأت رئیسه ۳ سال (و چنانچه طبق تبصره بند ۲-۶ باشد تا پایان دوره) و انتخاب مجدد هر یک از آنان بلامانع است. هیأت رئیسه موظف است تا پایان دوره و شروع به کار هیأت رئیسه جدید همچنان به انجام وظایف خود ادامه دهد.

۲-۸- هیأت رئیسه هر گروه می‌تواند در صورت لزوم و با تأیید هیأت مدیره سازمان استان، کمیته‌های تخصصی فرعی برای گرایش‌ها و تخصص‌های مختلف در گروه مربوط تشکیل دهد. نحوه انتخاب، تعداد، شرایط و سایر مقررات مربوط به تشکیل هر کمیته و شرح وظایف آن باید توسط هیأت رئیسه آن گروه پیشنهاد شود و به تأیید هیأت مدیره سازمان استان برسد. کمیته تخصصی فرعی دارای عنوان گرایش و تخصص مربوط است و زیر نظر هیأت رئیسه گروه تخصصی سازمان استان انجام وظیفه می‌کند.

۲-۹- هیأت رئیسه هر گروه تخصصی می‌تواند تشکیل کمیته تخصصی فرعی در هر یک از نمایندگی‌های سازمان استان را که دارای حداقل ۳۰ نفر عضو در آن رشته باشند، به هیأت مدیره پیشنهاد کند. در صورت تصویب هیأت مدیره، کمیته تخصصی فرعی مرکب از ۳ نفر با همان شرایط و ترتیب هیأت رئیسه گروه تخصصی اصلی، تشکیل می‌شود. شرح وظایف کمیته توسط هیأت رئیسه گروه تعیین می‌شود. کمیته تخصصی فرعی دارای عنوان نمایندگی مربوط است و زیر نظر هیأت رئیسه گروه تخصصی سازمان استان انجام وظیفه می‌کند.

۳ - تشکیل و اداره جلسات

۳-۱- هیأت رئیسه در اولین جلسه از بین خود یک رئیس، یک نایب رئیس و یک منشی برای مدت یک سال انتخاب می‌کند و تجدید انتخاب آنها پس از انقضای هر دوره یک ساله بلامانع است.

۳-۲- برنامه تشکیل جلسات هیأت رئیسه هر گروه تخصصی، در چارچوب برنامه مصوب سازمان استان، توسط هیأت رئیسه تنظیم و پس از تأیید هیأت مدیره اجرا می‌شود.

۳-۳- مسئولیت تشکیل و اداره جلسات به‌عهده رئیس و درغیاب او به‌عهده نایب رئیس است.

۳-۴- جلسه هیأت رئیسه با حضور اکثریت اعضا رسمیت می‌یابد و تصمیمات با رأی موافق اکثریت اعضای هیأت رئیسه معتبر است.

۳-۵- هیأت رئیسه می‌تواند برحسب موضوع مورد بررسی از افراد متخصص و صاحب‌نظر، برای مشورت و اعلام نظر در موارد معین دعوت کند تا بدون حق رأی در جلسه حضور یابند.

۳-۶- پس از پایان هر جلسه، صورت‌جلسه‌ای از خلاصه مذاکرات و تصمیمات هیأت رئیسه توسط منشی تنظیم می‌شود و به امضای اکثریت اعضا می‌رسد. تصویر یا یک نسخه از صورت‌جلسه مصوب هیأت رئیسه برای اطلاع هیأت مدیره به رئیس سازمان استان تحویل می‌شود.

۳-۷- هر یک از اعضای هیأت رئیسه که نتواند در جلسه ای شرکت کند باید مراتب را حداقل ۲۴ ساعت قبل از تشکیل جلسه به رئیس (یا نایب رئیس) اطلاع دهد.

۳-۸- چنانچه هر یک از اعضای هیأت رئیسه در مدت ۳ ماه متوالی در تمام جلسات و یا در مدت ۶ ماه متوالی در ۵ جلسه غیبت کند، مستعفی تلقی شده و هیأت رئیسه می‌تواند از هیأت مدیره سازمان استان درخواست کند تا عضو علی‌البدل را جایگزین وی کند.

۳-۹- چنانچه جلسه‌های هیأت رئیسه به‌علت عدم حضور اکثریت لازم، به مدت ۳ ماه متوالی تشکیل نشود، هیأت مدیره سازمان استان بجای اعضای که امکان حضور در جلسات را نداشته‌اند، اعضای علی‌البدل را دعوت به کار می‌کند و در صورت عدم تکافو می‌تواند اعضای جدیدی را، مطابق شرایط این دستورالعمل، برای تکمیل هیأت رئیسه انتخاب کند.

۳-۱۰- به اعضای هیأت رئیسه براساس تعداد جلسات حضور یافته، حق جلسه پرداخت می‌شود. تأیید و گزارش کارکرد ماهانه اعضا، به‌عهده رئیس هیأت است. مبلغ حق جلسه توسط هیأت مدیره سازمان استان و براساس مقرراتی که شورای مرکزی هر سال اعلام می‌کند، تعیین می‌شود.

۴- مسئولیت‌ها، اختیارات و شرح وظایف هیأت رئیسه

هیأت رئیسه هر گروه تخصصی ضمن مشورت و کسب نظر از اعضای گروه، امور تخصصی مرتبط با رشته خود را در جلسات خود طرح و مورد بررسی و حل و فصل قرار می‌دهد و نظرها و پیشنهادهای خود را به هیأت مدیره سازمان استان اعلام می‌کند. هیأت مدیره نیز قبل از تصمیم‌گیری در اموری که اختصاصاً مرتبط با یکی از رشته‌ها است، نظر هیأت رئیسه گروه تخصصی مربوط را استعلام کرده و آنرا در تصمیم‌گیری‌های خود مورد توجه قرار می‌دهد.

اجرای اهداف و وظایف نظام مهندسی معدن، که در ماده ۲ قانون شرح داده شده، بطور عمده به فعالیت‌های گروه‌های تخصصی سازمان‌های استان‌ها بستگی دارد. هیأت رئیسه هر گروه تخصصی موظف است در چارچوب مقررات سازمان، برنامه‌ها و طرح‌های جدید در جهت تحقق اهداف قانون به هیأت مدیره پیشنهاد و در اجرای بندهای ۱، ۲، ۳، ۴، ۵، ۶، ۷، ۸، ۹، ۱۰، ۱۱، ۲۳، ۲۴، ۲۵، ۲۶، ۲۷، ۳۰، ۳۱، ۳۲، ۳۳، ۳۴ و ۳۵ ماده ۶۶ آیین‌نامه اجرایی با هیأت مدیره همکاری کند.

هیأت‌مدیره سازمان استان می‌تواند تمام یا بخشی از اختیارات خود برای انجام وظایف مربوط به هر رشته را، برای مدتی معین به هیأت‌رئیسه گروه تخصصی مربوط واگذار کند.

جزئیات شرح وظایف هرگروه تخصصی و برنامه‌های اجرایی مربوط، توسط هیأت رئیسه و با در نظر گرفتن خط‌مشی‌های اعلام شده از سوی مسئول رشته تخصصی سازمان، تنظیم و پس از موافقت هیأت مدیره به‌مورد اجرا گذاشته می‌شود.

پاره‌ای از وظایف کلی گروه‌های تخصصی، بدون آنکه محدود به آنها باشد، به‌شرح زیر دسته‌بندی شده است:

الف- عمومی

- ۱) برقراری ارتباط منظم با مسئول رشته تخصصی سازمان به منظور اعلام نظر و پاسخ در موارد خواسته شده و تهیه گزارش ادواری و تکمیل فرم‌های مورد نیاز.
- ۲) انتخاب اعضای از رشته تخصصی و دعوت به همکاری به‌صورت انفرادی یا با تشکیل زیرکمیته تخصصی برای انجام وظایف گروه تخصصی، با کسب موافقت هیأت مدیره.
- ۳) برقراری ارتباط با هیأت مدیره و مسئولان بخش‌های مختلف اجرایی در سازمان استان، به منظور: مشاوره، ارائه پیشنهاد، اعلام نظر، پاسخ به سؤال‌ها و کمک به اجرای وظایف در زمینه تخصصی.
- ۴) هماهنگی با سایر گروه‌های تخصصی در اجرای برنامه‌ها و فعالیت‌ها.
- ۵) همکاری با مراجع مربوط در هنگام بروز سوانح معدنی و بلایای طبیعی.
- ۶) ایجاد ارتباط مستمر با تشکل‌های علمی، فنی، حرفه‌ای و کاری.
- ۷) ایجاد ارتباط با گروه‌های تخصصی استان‌های مجاور و تشکیل جلسات مشترک به‌منظور تبادل اطلاعات.
- ۸) ارائه راهکارهای مناسب برای کارایی فارغ‌التحصیلان.
- ۹) بازدید ادواری از طرح‌ها، معادن، کارخانه‌ها و واحدهای استان و تنظیم گزارش برای ارائه به هیأت مدیره.
- ۱۰) بررسی و اعلام نظر در مورد طرح‌ها و پرسش‌های مورد درخواست سازمان صنایع و معادن استان.
- ۱۱) تعیین نماینده رشته برای شرکت در کمیسیون‌ها و شوراهای تصمیم‌گیری در سطح استان.
- ۱۲) معرفی کارشناس ذی‌صلاح جهت ارائه خدمات کارشناسی فنی به مراجع قضایی و قبول داور در اختلافاتی که دارای ماهیت فنی است.

ب- ترویج اصول مهندسی

- (۱) کمک به ترویج اصول صحیح مهندسی و همکاری با سازمان صنایع و معادن استان و مراجع مسئول برای کنترل و مراقبت از اجرای دقیق اصول و مقررات فنی و رعایت ضوابط تهیه طرح‌ها در فعالیتهای معدنی استان.
- (۲) همکاری در تدوین دستورالعمل‌های فنی مربوط به رشته تخصصی در صورت نیاز.
- (۳) اعلام نظر درباره ضرایب سختی کار و ضرایب منطقه‌ای و حق الزحمه خدمات مهندسی در حوزه استان.
- (۴) همکاری با مسئول رشته تخصصی سازمان برای تدوین شرح وظایف مشاغل مختلف رشته.
  - پ- نظارت بر فعالیت اعضا
    - (۱) انتخاب اعضای سازمان استان برای انجام کارهای مختلف برحسب درجه و نوع فعالیت.
    - (۲) تدوین کارنامه برای اعضا و نظارت بر فعالیتهای آنان.
    - (۳) تدوین فرم‌های گزارش‌دهی ادواری برای مسئولان فنی و سایر مشاغل.
    - (۴) نظارت بر چگونگی ارتباط فی‌مابین اعضا و کارفرمایان.
  - (۵) تدوین و ایجاد سازوکارهای مناسب برای نظارت بر حسن انجام خدمات مهندسی توسط اشخاص حقیقی و حقوقی عضو سازمان در تهیه طرح‌ها و انجام صحیح وظایف شغلی و معرفی متخلفان به شورای انتظامی و مراجع قانونی ذیصلاح از طریق هیأت مدیره.
  - (۶) اعلام نظر کارشناسی در صورت درخواست شورای انتظامی استان.
    - ت- آموزش و پژوهش
      - (۱) برنامه‌ریزی دوره‌های آموزش تخصصی و بازآموزی در سطوح کارشناسی و بالاتر، طبق برنامه‌های آموزشی سازمان، برای شاغلان در استان، با استفاده از امکانات دانشگاه‌ها و با همکاری آنان.
      - (۲) برنامه‌ریزی دوره‌های آموزش حرفه‌ای برای تکنیسین‌ها و استادکاران، طبق برنامه‌های آموزشی سازمان، با استفاده از امکانات آموزشی دانشگاه‌ها و مؤسسه‌های آموزشی با همکاری آنان.
      - (۳) برنامه‌ریزی دوره‌های آموزش حرفه‌ای ویژه کارگران، طبق برنامه‌های آموزشی سازمان، با استفاده از امکانات مؤسسه‌های آموزشی، اداره کار و معادن بزرگ استان.
      - (۴) همکاری در برگزاری آزمون‌های تخصصی و ادواری سازمان.
      - (۵) ترغیب و همکاری با اداره کل کار استان برای ایجاد مرکز تحقیقات حرفه‌ای در فعالیتهای معدنی.
      - (۶) ترغیب و همکاری با اداره کل بهداشت استان برای ایجاد مرکز معاینات و همچنین تدوین و انجام طرح‌های تحقیقاتی بهداشت حرفه‌ای در فعالیتهای معدنی.
      - (۷) همکاری با دانشگاه‌ها برای تدوین طرح‌ها و پروژه‌های دانشجویی از موضوع‌های فنی و مشکلات فعالیتهای معدنی استان.
      - (۸) تدوین و اجرای طرح‌های تحقیقاتی زیست محیطی و ایجاد پایگاه‌های مطالعات و پایش درازمدت تغییرات محیطی ناشی از عملیات معدنی با همکاری سازمان محیط زیست و دانشگاه‌ها.
      - (۹) ایجاد ارتباط بین دانشگاه و صنعت به منظور بهبود کیفیت کارآموزی دانشجویان و کارورزی فارغ‌التحصیلان.
        - ث- ارتقای دانش فنی
          - (۱) همکاری در تدوین بانک‌های اطلاعاتی و گردآوری اطلاعات مورد نیاز رشته و تشکیل پایگاه اطلاعات استانی.
          - (۲) تعیین موضوع و تهیه مقاله با همکاری اعضای رشته، جهت ارائه به مسئول رشته تخصصی سازمان.
          - (۳) گردآوری آمارهای مختلف و انجام تجزیه و تحلیل‌های آماری و ارائه پیشنهاد بر مبنای تجزیه و تحلیل‌ها به مسئولان مختلف از طریق هیأت مدیره.
          - (۴) برگزاری مسابقات تخصصی.
          - (۵) تشویق و حمایت از فعالیتهای با ارزش و اعلام نظر در انتخاب مهندسان برجسته.
          - (۶) پیشنهاد و مشارکت در برگزاری گردهمایی‌ها و سمینارهای علمی و تخصصی.

- (۷) تنظیم برنامه‌های بازدید از واحدهای مختلف برای اعضای سازمان استان.
- (۸) معرفی آخرین دستاوردهای علمی و حرفه‌ای به اعضای رشته.
- (۹) تهیه و توزیع فیلم‌های آموزشی و اطلاعاتی با استفاده از امکانات واحدهای معدنی و صنعتی استان.
ج- گسترش فعالیت‌های معدنی
  - (۱) بررسی تنگناها و مشکلات واحدهای عملیاتی و شرکت‌های مشاور و پیمانکار و پیشنهاد راهکارهای اصلاحی.
  - (۲) طرح راهکارهای افزایش بهره‌وری با کسب نظر از اعضای رشته و مدیران صنعت و تبلیغ آن.
  - (۳) همکاری با مسئولان و سازمان‌های ذیربط در تدوین استراتژی توسعه کمی و کیفی فعالیت‌های معدنی در حوزه استان.
  - (۴) تدوین پروژه‌های امکان‌سنجی شده با استفاده از پتانسیل‌ها و امکانات استانی و ارائه به سرمایه‌گذاران ذیصلاح جهت گسترش سرمایه‌گذاری در فعالیت‌های معدنی.